

**Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu**

Wrocław, dnia 23 listopada 2009 r.

Zarząd

*Fundacji
Kalós Kai Agathós
we Wrocławiu*

LWR-410-24-01/2009

P/09/070

tekst ujednoczony wystąpienia pokontrolnego uwzględniający postanowienia uchwały Komisji Rozstrzygającej NIK Nr 4/2010 r. z dnia 14 stycznia 2010 r. w sprawie zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego.

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 2 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹, zwanej dalej „ustawą o NIK”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu skontrolowała Fundację Kalós Kai Agathós, zwaną dalej Fundacją, w zakresie realizacji Projektu Edukacyjnego Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich – „Idziemy do przedszkola! Małe przedszkola na Dolnym Śląsku” w latach 2004 -2009 (I półrocze).

W związku z kontrolą, której wyniki zostały przedstawione w protokóle kontroli podpisanym w dniu 29 września 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 60 ustawy o NIK, przekazuje Zarządowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie, pomimo stwierdzonych nieprawidłowości, ocenia realizację Projektu „Idziemy do przedszkola! Małe przedszkola na Dolnym Śląsku” współfinansowanego przez Europejski Fundusz Społeczny w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich.

1. Projekt „Idziemy do przedszkola! Małe przedszkola na Dolnym Śląsku” realizowany był w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwój Zasobów Ludzkich 2004-2006, Priorytet 2 – Rozwój społeczeństwa opartego na wiedzy, Działanie 2.1 – Zwiększenie dostępu

¹ t.j. Dz.U. z 2007 r.; nr 231 poz. 1701 ze zm.

do edukacji, promocja kształcenia przez całe życie, na podstawie zawartej w dniu 5 kwietnia 2007 r. z Ministerstwem Edukacji Narodowej umowy dofinansowania. Celem Projektu było wyrównanie szans edukacyjnych dzieci w wieku 3-5 lat pochodzących z obszarów wiejskich pozbawionych przedszkoli, poprzez stworzenie alternatywnych form edukacji przedszkolnej. Przedmiotem Projektu były działania mające na celu utworzenie 35 ośrodków edukacji przedszkolnej oraz zapewnienie wysokiej jakości ich funkcjonowania. Jako beneficjentów ostatecznych wskazano dzieci w wieku 3 - 5 lat, a także ich rodziców, nauczycieli i społeczności lokalne.

2. Projekt, zgodnie z umową, wdrażano w okresie od 1 stycznia 2007 r. do 30 kwietnia 2008 r. Fundacja otrzymała na realizację Projektu od Instytucji Wdrażającej, tj. Ministerstwa Edukacji Narodowej, kwotę 2.303,8 tys. zł. Ewidencja księgową Projektu została wydzielona w księgach rachunkowych Fundacji, a dowody księgowe oznaczone jako współfinansowane przez Unię Europejską z Europejskiego Funduszu Społecznego oraz ze środków budżetu państwa w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego Rozwoju Zasobów Ludzkich pt. „Idziemy do przedszkola! Małe przedszkola na Dolnym Śląsku”.

W złożonym do Instytucji Wdrażającej sprawozdaniu końcowym z realizacji Projektu, Fundacja wykazała jako poniesione na jego realizację wydatki kwalifikowalne na kwotę 2.298,9 tys. zł (tj. 99,7% otrzymanych środków). Na podstawie złożonych wniosków o płatność i dokonanej weryfikacji, Instytucja Wdrażająca określiła kwotę wydatków uznanych jako kwalifikowalne na 2.298,5 tys. zł, uznając że kwota 439,35zł nie kwalifikuje się do finansowania w ramach przyznanych środków. Niewykorzystaną część dotacji w wysokości 5,3 tys. zł zwrócono terminowo na rachunek Instytucji Wdrażającej.

3. Najwyższa Izba Kontroli pozytywnie ocenia efekty i przebieg realizacji Projektu. Kontrola wykazała, że osiągnięto planowane cele Projektu. Fundacja utworzyła i prowadziła przez rok 35 alternatywnych ośrodków edukacji przedszkolnej na terenach wiejskich, zapewniając do tego odpowiednio kwalifikowaną kadre nauczycieli wychowania przedszkolnego, odpowiednie warunki lokalowe dla przedszkoli oraz właściwe wyposażenie placówek w pomoce dydaktyczne i zabawki. Występujące w toku realizacji odstępstwa od założonego harmonogramu, a dotyczące wyposażenia przedszkoli w sprzęt i pomoce dydaktyczne, nie miały istotnego wpływu na całość realizacji.

W ocenie NIK, trwałość Projektu, tj. kontynuacja działań przez placówki przedszkolne po zakończeniu i rozliczeniu przez Fundację Projektu, kształtowała się na średnim poziomie (80%). Na pod-

stawie informacji zasięgniętych w podmiotach przejmujących przedszkola (lokalne samorządy i stowarzyszenia użyteczności publicznej) ustalono, że na przełomie sierpnia i września 2009 r. nie funkcjonowało w ogóle lub funkcjonowało niezgodnie z założeniami przyjętymi w realizacji Projektu 7 z 35 placówek (20%). Przekazane przez Fundację podmiotom prowadzącym przedszkola mienie (wyposażenie przedszkoli w każdym przypadku o wartości około 20,0 tys. zł) było wykorzystywane na cele edukacyjne realizowane w różnych formach. Ustalono, że tylko w jednym przypadku, tj. przedszkola w Milikowicach, gm. Jaworzyna Śląska, tuż po zakończeniu realizacji Projektu przez Fundację, wyposażenie przedszkola złożono w magazynie, gdzie pozostawało niewykorzystane co najmniej do dnia zakończenia niniejszej kontroli NIK. Według wyjaśnień burmistrza Gminy Jaworzyna Śląska, brak środków finansowych w budżecie nie pozwolił na dalsze prowadzenie przedszkola.

Jednocześnie NIK negatywnie ocenia fakt, iż w dokumentacji Projektu, Fundacja nie posiadała umowy przekazania przedszkolnego wyposażenia do placówki w Milikowicach. W dokumentacji brak było także danych o wartości przekazanego wyposażenia do Milikowic.

4. Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu negatywnie ocenia ujawnione w wyniku kontroli nieprawidłowości związane z realizacją Projektu polegające na nierzetelnym prezentowaniu w składanych wnioskach o płatność, przychodów uzyskanych w trakcie realizacji Projektu,

Fundacja w dniu 18 czerwca 2007 r. zawarła umowę, której przedmiotem była dostawa mebli do przedszkoli. Wykonawca umowy nie wywiązał się jednak terminowo ze zobowiązań umownych. Zamówione meble dostarczono bowiem z 17. dniowym opóźnieniem. Fundacja zrzekła się dochodzenia zapisanych w umowie kar za opóźnienia w realizacji przedmiotu umowy (30,6 tys. zł) w zamian, na podstawie zawartej z dostawcą ugody, do przedszkoli dostarczono dodatkowe wyposażenie o wartości według katalogu dostawcy 36,7 tys. zł.

W ocenie NIK, kara umowna zapłacona na podstawie postanowień umownych beneficjentowi (zamawiającemu) przez wykonawcę w związku z realizacją Projektu, powinna być traktowana jako przychód uzyskany w ramach Projektu, a zatem wartość tego przychodu powinna zmniejszać kwotę poniesionych wydatków kwalifikowalnych, które mogą być zadeklarowane do refundacji we wniosku o płatność. Zauważyć należy, że przysporzenie majątkowe (przychód) występuje niezależnie od formy realizacji świadczenia, tj. nieistotnym jest czy świadczenie spełnione zostanie w formie pieniężnej czy też rzeczowej.

Kontrola wykazała jednak, że przychód, o którym mowa wyżej, nie został przez Fundację ujawniony tak w księgach rachunkowych Projektu, jak i w stosownych rozliczeniach, tj. we wnioskach o płatność – co należy ocenić jako działania nierzetelne i nielegalne. W ocenie NIK, niezarejestrowanie wyżej omówionej transakcji w księgach rachunkowych Projektu stanowiło naruszenie przepisów art. 6 ust. 1 oraz art. 20 ust 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości², tj. naruszono zasadę, że do ksiąg rachunkowych okresu sprawozdawczego należy wprowadzić, w postaci zapisu, każde zdarzenie, które nastąpiło w tym okresie sprawozdawczym.

Kontrola ujawniła także opóźnienia w składaniu do MEN sprawozdań z realizacji Projektu. Kilkudniowe opóźnienie (4 i 6 dni) dotyczyło sprawozdań za I i II półrocze 2007 r. Przyczyną opóźnień, jak wyjaśniano, były problemy natury technicznej, w tym weryfikacja danych pochodzących od partnerów.

5. Uwagę kontroli zwróciła współpraca Fundacji z jednym z partnerów Projektu, tj. Korporacją Badawczą Pretendent Sp. z o.o. we Wrocławiu.

Korporacja nie wywiązała się z realizacji umowy partnerskiej zawartej z Fundacją jako Liderem Projektu w dniu 29 maja 2007 r. W umowie tej Korporacja została zobowiązana do organizacji i zarządzania procesem ewaluacji, monitoringu Projektu oraz do przeprowadzenia badań otoczenia społecznego alternatywnych ośrodków edukacji przedszkolnej i opracowania raportu z badań. Powyższa umowa, zawarta w konsekwencji umowy podpisanej w dniu 3 listopada 2006 r. przez Lidera Projektu z czterema Partnerami, została rozwiązana na wniosek Korporacji złożony w dniu 5 listopada 2007 r., tj. na ponad 3 miesiące przed przewidywanym terminem zakończenia realizacji Projektu. Jako przyczynę rozwiązania podano trudną sytuację rodzinną uniemożliwiającą pełne zaangażowanie w pracę w Projekcie. Rozwiązanie umowy partnerskiej z dnia 29 maja 2007 r. skutkowało przejęciem przez Fundację „Kalós Kai Agathós” zadań przewidzianych do realizacji dla Korporacji.

Przeprowadzona w Korporacji Pretendent kontrola wykazała, że realizacja Projektu w części przewidzianej dla Korporacji przebiegała do dnia rozwiązania umowy, niezgodnie z założeniami. Korporacja nie wykonała przewidzianych do przeprowadzenia, przed i w trakcie realizacji Projektu, badań opartych na narzędziach psychologii (testów kompetencji) mających na celu ocenę wpływu edukacji przedszkolnej na wzrost wiedzy i umiejętności wśród dzieci.

² ustawa z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. Nr 152 poz. 1223 ze zm.),

Zaplanowane w założeniach Projektu, badania wpływu kampanii promocyjno-edukacyjnej oraz działalności ośrodków na zmianę świadomości społeczności lokalnej na zagadnienie edukacji przedszkolnej, przeprowadzono tylko częściowo i to w sposób odbiegający od założeń. Nie przeprowadzono ani jednego z 800 zaplanowanych badań metodą „face to face” na reprezentatywnej próbie mieszkańców, a zaplanowane wśród rodziców dzieci uczęszczających na zajęcia w ośrodkach badanie metodą wywiadów pogłębionych, przeprowadzono również wśród kobiet nie posyłających swoich dzieci do przedszkola.

Ponadto ustalono, że Korporacja nie sporządzała także miesięcznych zestawień z postępów realizacji Projektu, do czego była zobowiązana w świetle zapisu § 7 pkt 1 umowy partnerskiej z dnia 29.05.2007 r. W zaistniałej sytuacji Fundacja przewidziana do wykonania przez Korporację Pretendent część badawczą projektu wykonała we własnym zakresie. Wyniki przeprowadzonych badań opublikowane zostały w Raporcie pn „Wpływ projektu Idziemy do przedszkola na środowisko lokalne.” Do dnia rozwiązania umowy, Korporacja wykorzystła, zaś Fundacja rozliczyła, 38,9% przyznanych w umowie partnerskiej środków, tj. kwotę 22.012,97 zł.

Przedstawiając powyższe uwagi i oceny, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:

1. Podjęcie działań mających na celu pełne wykorzystanie przekazanego do przedszkoli wyposażenia, w szczególności zinwentaryzowanie i rozliczenie wraz gminą Jaworzyna Śląska wyposażenia przedszkola w Milikowicach.
2. Wyeliminowanie przypadków nieterminowego składania dokumentacji w przypadku realizacji innych Projektów.
3. Ponowne rozliczenie, w uzgodnieniu z Ministerstwem Edukacji Narodowej, jako Instytucją Wdrażającą wydatków kwalifikowalnych Projektu z uwzględnieniem wszystkich uzyskanych w toku realizacji Projektu przychodów.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu, na podstawie art. 62 ust. 1 ustawy o NIK, oczekuje przedstawienia przez Zarząd Fundacji w terminie 30 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykorzystania uwag, ocen i wykonania wniosków, bądź o działaniach podjętych w celu realizacji wniosków lub przyczynach niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 ustawy o NIK, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Zarządowi Fundacji prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Najwyższej Izby Kontroli Delegatury we Wrocławiu, umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 ustawy o NIK, termin nadesłania informacji, o którym wyżej mowa, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK o sposobie ich rozpatrzenia.